အာရက္ခကမ်းရိုးတန်းရှိ

ဒီရေတောများပြုန်းတီးမှုနှင့် ရေလုပ်သားများ၏ လူမှုစီးပွားအပေါ် သက်ရောက်မှုများ

ရေးသားသူ - တာပလု

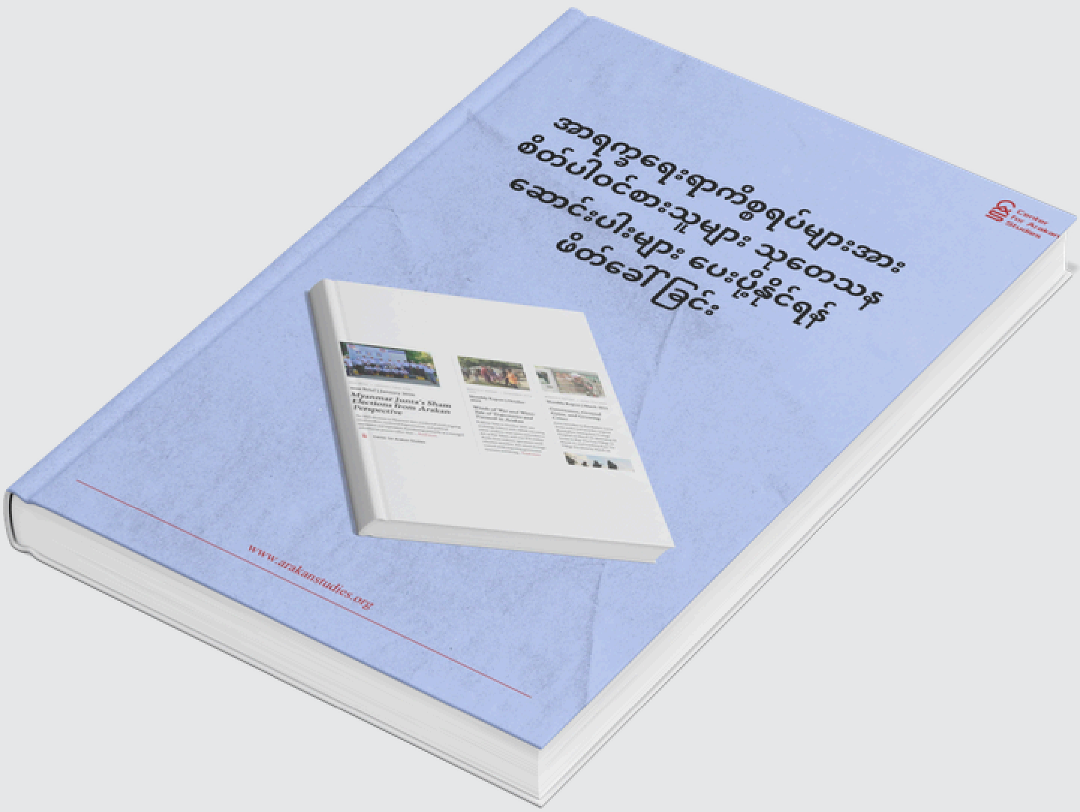

တာပလုသည် မီဒီယာလောကတွင် ဆယ်စုနှစ်တစ်ခုကျော် အတွေ့အကြုံရှိသော သတင်းစာပညာရှင်/အယ်ဒီတာတစ်ဦး ဖြစ်ပါသည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ရေလုပ်ငန်းကိစ္စရပ်များကို အထူးပြုပြီး လက်ရှိတွင် DVB၊ The Call၊ မိုးမခ၊ အာရက္ခတိုင်းတို့၌ ဆောင်းပါးနှင့် ဝတ္ထုတိုများ ရေးသားလျက်ရှိပါသည်။

အာရက္ခကမ်းရိုးတန်းရှိ ဒီရေတောများပြုန်းတီးမှုနှင့် ရေလုပ်သားများ၏ လူမှုစီးပွားအပေါ် သက်ရောက်မှုများ

အာရက္ခကမ်းရိုးတန်းဒေသရှိ ဒီရေတောများသည် ပင်လယ် ငါး၊ ပုစွန်များ၏ အဓိက သားဖောက်ရာနှင့် ဂေဟစနစ်၏ အသက်သွေးကြော ဖြစ်သော်လည်း လွန်ခဲ့သည့် ဆယ်စုနှစ်များအတွင်း စနစ်တကျမဟုတ်သော ပုစွန်မွေးမြူရေးကန်များ တိုးချဲ့ခြင်းနှင့် ထင်းထုတ်လုပ်ခြင်းတို့ကြောင့် သိသိသာသာ ပြုန်းတီးလျက်ရှိသည်။

Global Mangrove Watch (၂၀၂၄) ၏ အချက်အလက်များအရ မြန်မာနိုင်ငံသည် ဒီရေတောပြုန်းတီးမှု စာရင်းတွင် ပါဝင်နေပြီး ယင်းသို့ ဂေဟစနစ် ပျက်စီးလာခြင်းသည် ကမ်းနီးပင်လယ်ပြင်၏ ကာဗွန်သိုလှောင်နိုင်စွမ်းကို လျော့ကျစေကာ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုနှင့် မုန်တိုင်းဒဏ် ခံရနိုင်ခြေကို ပိုမိုမြင့်မားစေကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ဒီရေတောများ ပြုန်းတီးလာခြင်းသည် ငါး၊ ပုစွန်တို့၏ ခိုလှုံရာများကို ပျောက်ကွယ်စေကာ ကမ်းနီးငါးသယံဇာတ ကျဆင်းမှုကို တိုက်ရိုက်ဖြစ်ပေါ်စေပြီး ဒေသခံရေလုပ်သားငယ်များ၏ ငါးဖမ်းဆီးရရှိမှုနှုန်းကိုလည်း လျော့ကျသွားစေသည်။

ယင်းသို့ သယံဇာတ ရှားပါးလာခြင်းနှင့်အတူ စက်သုံးဆီဈေး မြင့်တက်လာမှုတို့ကြောင့် ရေလုပ်သားများသည် နေ့စဉ်ဝင်ငွေ မလောက်ငှတော့ဘဲ အတိုးကြီးသော ပြင်ပချေးငွေများကို အားကိုးလာရသဖြင့် ရုန်းထွက်ရခက်သည့် ကြွေးမြီသံသရာအတွင်း ပိတ်မိနေကြရသည်။ FAO (၂၀၂၀)၏ လေ့လာချက်များအရ ဤကဲ့သို့ လူမှုစီးပွားဘဝ ကျဆင်းလာမှုသည် ဒေသခံမိသားစုများအတွင်း အာဟာရချို့တဲ့မှုနှင့် စားနပ်ရိက္ခာ မလုံခြုံမှုတို့ကို ဖြစ်ပေါ်စေကာ လူငယ်များအနေဖြင့် မိရိုးဖလာရေလုပ်ငန်းကို စွန့်ခွာ၍ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်မှုများသို့ ဦးတည်လာစေသည်။ထို့ကြောင့် အာရက္ခဒေသ၏ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် ဒီရေတောများကို ဒေသခံများဦးဆောင်၍ စနစ်တကျ ပြန်လည်စိုက်ပျိုး ထိန်းသိမ်းရန်နှင့် ရေလုပ်သားများအတွက် အခြားရွေးချယ်စရာ ဝင်ငွေရလမ်းများ ဖော်ဆောင်ပေးရန် အရေးပေါ်လိုအပ်လျက်ရှိသည်။

Global Mangrove Watch (GMW)၏ ၂၀၂၄ ခုနှစ် အစီရင်ခံစာနှင့် အချက်အလက်များအရ မြန်မာနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် ဒီရေတောပြုန်းတီးသည့် နိုင်ငံများစာရင်းတွင် ဆက်လက်ရှိနေဆဲ ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် အာရက္ခ(ရခိုင်) ကမ်းရိုးတန်းဒေသရှိ ဒီရေတောများ၏ ဂေဟစနစ် ပြောင်းလဲမှုကို အောက်ပါအချက်များဖြင့် ချဉ်းကပ်ထားပါသည်။ GMW ၏ ဂြိုဟ်တုဓာတ်ပုံ မှတ်တမ်းများအရ လွန်ခဲ့သည့် ဆယ်စုနှစ် ၂ ခုအတွင်း အာရက္ခဒေသရှိ ဒီရေတော ဧရိယာသည် သိသိသာသာ လျော့နည်းသွားခဲ့သည်။ ဒီရေတောများ ပြုန်းတီးရခြင်းမှာ စနစ်တကျမဟုတ်သော ပုစွန်မွေးမြူရေးကန်များကြောင့်ဖြစ်သည်။ GMW ၏ ၂၀၂၄ မြေပုံညွှန်းများအရ ဒီရေတောဟောင်း နေရာများတွင် မွေးမြူရေးကန်များ အစားထိုးဝင်ရောက်လာသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ဒီရေတောများကို ခုတ်ထွင်၍ စပါးစိုက်ခင်းများအဖြစ် ပြောင်းလဲခြင်းသည်လည်း ဂေဟစနစ်ကို အစိတ်စိတ်အမွှာမွှာ ဖြစ်စေကာ ငါး၊ ပုစွန်တို့၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ပျက်စီးစေသည်။

(၁) Global Mangrove Watch(GMW) သည် ကမ္ဘာ့ဒီရေတောများကို စောင့်ကြည့်နေသည့်အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ပြီး GMW(၂၀၂၄)၏ ထူးခြားသော အချက်အလက်မှာ ဒီရေတောများ၏ ကာဗွန်သိုလှောင်နိုင်စွမ်းကို တိုင်းတာပြသနိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဒီရေတောဧရိယာ၊ ပြုန်းတီးမှု၊ ကာဗွန်သိုလှောင်နိုင်စွမ်းနှင့် ဘေးအန္တရာယ်ခံနိုင်ရည်ကို တိုင်းတာ၊ ပုံရိပ်ပြသပြီး ထိန်းသိမ်းရေး ဆုံးဖြတ်ချက်များအတွက် အထောက်အကူ ဖြစ်စေရန် ဆောင်ရွက်နေခြင်း ဖြစ်သည်။

ဒီရေတောများသည် ကုန်းပေါ်ရှိ သစ်တောများထက် ကာဗွန်ကို ၄ ဆမှ ၅ ဆထိ ပိုမိုသိုလှောင်နိုင်သော်လည်း၊ အာရက္ခဒေသတွင် ဒီရေတောပြုန်းတီးမှုကြောင့် ထောင်ပေါင်းများစွာသော တန်ချိန်ရှိသည့် ကာဗွန်များ လေထုထဲသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိသွားသည်။ ယင်းသည် ဒေသတွင်း အပူချိန်မြင့်တက်မှုနှင့် ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုကို ပိုမိုဆိုးရွားစေသည်။ ဒီရေတောများ၏ သိပ်သည်းဆလျော့နည်းလာခြင်းကြောင့် ပင်လယ်လှိုင်းဒဏ်ကို ခံနိုင်ရည်ရှိမှု ကျဆင်းသွားကြောင်း GMW အစီရင်ခံစာက ထောက်ပြထားသည်။

GMW ၏ငါးသယံဇာတနှင့် အစာကွင်းဆက်အပေါ် ဂယက်ရိုက်ခတ်မှုအချက်အလက်များအရ ဒီရေတောနှင့် ဆက်စပ်နေသော ရေဝေရေလဲ ဒေသများ ပြောင်းလဲသွားခြင်းသည် ကမ်းနီးရေလုပ်ငန်းအပေါ် သက်ရောက်စေသည်။ ဒီရေတော အမြစ်များအကြား ခိုလှုံရသော ငါး၊ ပုစွန်သားပေါက်များ၏ ရှင်သန်နိုင်စွမ်းမှာ ဒီရေတောပြုန်းတီးမှုနှင့် တိုက်ရိုက်အချိုးကျ ကျဆင်းသွားသည်။ ဒီရေတောများက အနည်အနှစ်များကို မစစ်ထုတ်နိုင်တော့သဖြင့် ကမ်းနီးပင်လယ်ပြင်တွင် နုန်းတင်မှုများပြားလာပြီး၊ ငါးများ ဥချရာ ကျောက်ဆောင်နှင့် သန္တာကျောက်တန်းများသည် အနည်အနှစ်များဖြင့် ဖုံးလွှမ်းပျက်စီးကုန်သည်။

အာရက္ခပြည်နယ်သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဒီရေတော ဒုတိယအများဆုံးရှိသော ဒေသဖြစ်ပြီး ကမ်းရိုးတန်းနေ ပြည်သူ အများမှာ ရေလုပ်ငန်းကို အဓိက မှီခိုနေကြရသည်။ ဒီရေတောများသည် ပင်လယ်ရေထုအတွင်းရှိ အာဟာရဓာတ်များကို ထိန်းညှိပေးရုံသာမက သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များမှ ကာကွယ်ပေးသည့် အတားအဆီးများလည်း ဖြစ်သည်။ သို့သော် အာရက္ခကမ်းရိုးတန်းတလျှောက်ရှိ ဒီရေတောများသည် နှစ်စဉ်ပြုန်းတီးလျက်ရှိပြီး ယင်းသည် ကမ်းနီးရေလုပ်သားငယ်များ၏ စားဝတ်နေရေးကို တိုက်ရိုက်ခြိမ်းခြောက်လျက်ရှိသည်။

၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်နောက်ပိုင်းတွင် ဒီရေတော နယ်မြေများအတွင်း စနစ်တကျမဟုတ်သော ပုစွန်မွေးမြူရေးကန်များ တိုးချဲ့လာခြင်းသည် အဓိကအကြောင်းရင်း ဖြစ်သည်။ လျှပ်စစ်မီးနှင့် အခြားလောင်စာ အခက်အခဲများကြောင့် ဒေသခံများက ဒီရေတောများကို ထင်းနှင့် မီးသွေးအဖြစ်အလွန်အကျွံ ထုတ်ယူသုံးစွဲခြင်း၊ ဒေသတွင်း ပဋိပက္ခများနှင့် အုပ်ချုပ်ရေး ယန္တရား အားနည်းမှုများကြောင့် သယံဇာတ ထိန်းသိမ်းရေး လုပ်ငန်းများ ရပ်တန့်နေခြင်းများ ရှိနေသည်။

ထို့ပြင် ဒီရေတောများသည် ငါးနှင့် ပုစွန်များအတွက် သားဖောက်ရာနေရာဖြစ်သည်။ ဒီရေတောပြုန်းတီးလာသည်နှင့်အမျှ ငါးမျိုးစိတ်များ လျော့နည်းလာပြီး ကမ်းနီးတွင် ဖမ်းဆီးရမိလေ့ရှိသော ငါးနုပ်၊ ကကတစ်နှင့် ပုစွန်ထုပ် အမျိုးအစားများမှာ ဥချရန်နေရာ မရှိတော့သဖြင့် မျိုးပွားမှုနှုန်းကျဆင်းလာသည်။ ရေလုပ်သားများ၏ ဝင်ငွေသည် ဖမ်းဆီးရရှိမှုအပေါ် မူတည်နေသဖြင့် ငါးဖမ်းဆီးရမိမှု နည်းပါးလာသော်လည်း စက်သုံးဆီဈေး မြင့်တက်လာခြင်းကြောင့် ရေလုပ်သားအများစုမှာ အရင်းအနှီးအတွက် အတိုးကြီးသော ချေးငွေများကို အားကိုးလာရသည်။ ဝင်ငွေမလောက်ငှမှုကြောင့် ရေလုပ်ငန်းကို စွန့်ခွာပြီး ပြည်ပ (ထိုင်း၊ မလေးရှားနှင့် အခြားဒေသများ)သို့ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူဦးရေ မြင့်တက်လာသည်။ ဒီရေတောများကို အရေးပေါ် ပြန်လည်စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် ထိန်းသိမ်းခြင်းများ မပြုလုပ်ပါက အာရက္ခဒေသ၏ ကမ်းနီးရေလုပ်ငန်းသည် ရေရှည်တွင်

အန္တရာယ်ရှိလာနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ဒေသခံများ ဦးဆောင်သော ဒီရေတော ထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့များ (Community-based Mangrove Management)ကို အားပေးရန်၊ စနစ်တကျမဟုတ်သော ပုစွန်ကန်များကို စီစစ်ပြီး ဂေဟစနစ်နှင့် ကိုက်ညီသော မွေးမြူရေးစနစ်များ ပြောင်းလဲရန်နှင့် ရေလုပ်သားများအတွက် အခြားရွေးချယ်စရာ ဝင်ငွေရလမ်းများ ဖော်ဆောင်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

FAO ၏ လေ့လာချက်များအရ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကမ်းရိုးတန်းဒေသများ၊ အထူးသဖြင့် အာရက္ခကမ်းရိုးတန်းရှိ ရေလုပ်သားငယ်များသည် သယံဇာတပြုန်းတီးမှုနှင့်အတူ ကြီးမားသော လူမှုစီးပွားစိန်ခေါ်မှုများကို ရင်ဆိုင်နေရကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ FAO ၏ အချက်အလက်များအရ လွန်ခဲ့သည့် ဆယ်စုနှစ်အတွင်း ကမ်းနီးငါးဖမ်းဆီးရရှိမှုသည် သိသိသာသာ ကျဆင်းလာခဲ့သည်။ ယင်းကြောင့် တပိုင်တနိုင် ရေလုပ်သားများ၏ နေ့စဉ်ဝင်ငွေသည် မိသားစုစားဝတ်နေရေးအတွက် လုံလောက်မှုမရှိတော့ဘဲ စားနပ်ရိက္ခာ မလုံခြုံမှုနှင့် တိုက်ရိုက်ကြုံတွေ့နေရသည်။ ဒေသခံများအတွက် အဓိက အသားဓာတ်ရရှိရာ ပင်လယ်စာများ ရှားပါးလာခြင်းကြောင့် ကမ်းရိုးတန်းနေမိသားစုများတွင် အာဟာရချို့တဲ့မှု ပြဿနာများပါ နောက်ဆက်တွဲ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ကြောင်း ထောက်ပြထားသည်။ FAO ၂၀၂၀ အချက်အလက်အရ ရေလုပ်သားအများစုသည် အစိုးရသို့မဟုတ် ဘဏ်များထံမှ တရားဝင်ချေးငွေ ရယူနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းမှာ အကန့်အသတ်ရှိနေသည်။ ထို့ကြောင့် ငါးဖမ်းကိရိယာများ ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် စက်သုံးဆီဝယ်ယူရန်အတွက် ပြင်ပရှိငွေတိုးပေးသူများထံမှ အတိုးနှုန်းမြင့်မားစွာဖြင့် ချေးယူနေရသည်။ ငါးဖမ်းဆီးရမိမှု နည်းပါးလာသည့်အခါ ရေလုပ်သားများသည် အရင်းမကျေဘဲ ကြွေးမြီသံသရာထဲတွင် ပိတ်မိနေကြရသည်။

ဒီရေတောများ ပြုန်းတီးလာခြင်းကြောင့် မုန်တိုင်းနှင့် ဒီရေလှိုင်းဒဏ်ကို တိုက်ရိုက်ခံစားနေရသည်။ FAO ၏ လေ့လာချက်အရ ရေလုပ်သားများတွင် မုန်တိုင်းကြောင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးသွားသော လှေ၊ ပိုက်ကွန်များကို ပြန်လည်ဖြည့်တင်းနိုင်သည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်ရည်မရှိကြောင်းကိုလည်း တွေ့ရှိရသည်။ မိုးရာသီ ငါးဖမ်းပိတ်ပင်သည့် ကာလများ သို့မဟုတ် ရာသီဥတုဆိုးဝါးသည့်ရက်များတွင် အစားထိုးဝင်ငွေရလမ်း မရှိခြင်းက လူမှုစီးပွားဘဝကို ပိုမိုဆိုးရွားစေသည်။ ရေလုပ်ငန်းမှ ရရှိသောဝင်ငွေသည် မိသားစုရပ်တည်ရန် မဖြစ်နိုင်တော့သည့်အတွက် အာရက္ခဒေသအပါအဝင် ကမ်းရိုးတန်းဒေသရှိ လူငယ်များသည် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများသို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှုများ ပြုလုပ်လာကြကြောင်း၊ ယင်းသည် ဒေသတွင်း လုပ်သားအင်အား ချို့တဲ့မှုကို ဖြစ်စေကြောင်း FAO က သတိပေးထားသည်။

အာရက္ခကမ်းရိုးတန်းရှိ ဒီရေတောများသည် ဒေသခံရေလုပ်သားများအတွက် သဘာဝကပေးသော ငွေတိုက်စိုးများဖြစ်သကဲ့သို့ မုန်တိုင်းနှင့် ဒီရေလှိုင်းဒဏ်မှ ကာကွယ်ပေးသည့် အစိမ်းရောင်တံတိုင်းများလည်း ဖြစ်ကြသည်။ သို့သော် ယနေ့ကြုံတွေ့နေရသော ဒီရေတောပြုန်းတီးမှု ဖြစ်စဉ်သည် ရေလုပ်သားများ၏ ပိုက်ကွန်အတွင်း ငါး၊ ပုစွန်များ လျော့နည်းသွားရုံသာမကဘဲ၊ မိသားစုများ၏ စားဝတ်နေရေး၊ ကလေးငယ်များ၏ အနာဂတ်နှင့် ဒေသတွင်း စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလုံမှုတို့ကိုပါ အခြေခံမှစ၍ တိုက်စားဖျက်ဆီးနေခြင်း ဖြစ်သည်။ သယံဇာတပြုန်းတီးမှုကြောင့် ရေလုပ်သားတို့ ကြွေးမြီသံသရာအတွင်း ပိတ်မိနေခြင်းနှင့် လူငယ်များ မွေးရပ်မြေကိုစွန့်ခွာကာ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်

နေရခြင်းမှာ အာရက္ခဒေသ၏ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် စိုးရိမ်ဖွယ်ရာ အချက်ပေးခေါင်းလောင်းသံပင် ဖြစ်သည်။ ဒီရေတောများကို အချိန်မီ ပြန်လည်စိုက်ပျိုး ထိန်းသိမ်းခြင်း မပြုနိုင်ပါက နောင်တချိန်တွင် အာရက္ခကမ်းရိုးတန်းသည် အတိတ်ကကဲ့သို့ သယံဇာတ ပေါကြွယ်ဝသော အရပ်မဟုတ်တော့ဘဲ ခြောက်သွေ့ဆိတ်သုဉ်းသည့် ကမ်းခြေများအဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲသွားနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဒီရေတောများကို ဒေသခံလူထုကိုယ်တိုင် ပါဝင်စောင့်ရှောက်သည့် စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်များ ဖော်ဆောင်ခြင်း၊ စနစ်တကျမဟုတ်သော ပုစွန်ကန်များကို ဂေဟစနစ်နှင့် ကိုက်ညီအောင် ပြုပြင်ခြင်းနှင့် ရေလုပ်သားများအတွက် အခြားရွေးချယ်စရာ လူမှုစီးပွားအခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးခြင်းတို့ကို အရေးပေါ် ဦးစားပေး လုပ်ဆောင်ကြရမည် ဖြစ်သည်။

အာရက္ခဒေသ၏ အစိမ်းရောင်တံတိုင်းကြီးများ ပြန်လည်ရှင်သန်လာမှသာလျှင် ကမ်းနီးရေလုပ်သားတို့၏ ဘဝသည်လည်း လှိုင်းလေကင်းစင်ပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းသည့် ကမ်းခြေသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိနိုင်မည် ဖြစ်ပေတော့သည်။

ရည်ညွှန်း

၁။ (Global Mangrove Watch, 2024) - မြန်မာ့ဒီရေတော ပြောင်းလဲမှု အချက်အလက်များ။
၂။ (FAO, 2020) - ကမ်းရိုးတန်းဒေသ ရေလုပ်သားများ၏ လူမှုစီးပွားဘဝ လေ့လာချက်။

အာရက္ခရေးရာကိစ္စရပ်များအား စိတ်ပါဝင်စားသူများ သုတေသနဆောင်းပါးများ ပေးပို့နိုင်ရန် ဖိတ်ခေါ်ခြင်း။

အာရက္ခရေးရာကိစ္စရပ်များအား စိတ်ပါဝင်စားသူများ သုတေသနဆောင်းပါးများ ပေးပို့နိုင်ရန် ဖိတ်ခေါ်ခြင်းအစီအစဉ်သည် အာရက္ခပြည်တွင်းနှင့် ပြင်ပရှိ လူငယ်များ၏ အမြင်နှင့် အသံကို အလေးထားကာ လူငယ်များ၏ သုတေသနပြုခြင်းနှင့် အရေးအသားစွမ်းရည်လေ့ကျင့်ခြင်းကို ထောက်ပံ့အားပေးလိုသည့် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အာရက္ခလေ့လာရေးစင်တာက အစပျိုးဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ယခုအစီအစဉ်တွင် ရွေးချယ်ဖော်ပြခံရသည့် ဆောင်းပါးများသည် အာရက္ခလေ့လာရေးစင်တာ၏ အာဘော်မဟုတ်ဘဲ စာရေးသူတစ်ဦးချင်းစီ၏ ကိုယ်ပိုင်ရေးသားတင်ပြချက်များ ဖြစ်ပါသည်။

အစီအစဉ် အသေးစိတ်

အာရက္ခလေ့လာရေးစင်တာအကြောင်း

အာရက္ခလေ့လာရေးစင်တာသည် ဂျာနယ်လစ်များ၊ နိုင်ငံရေးလေ့လာသုံးသပ်သူများ၊ သုတေသီများနှင့် လူမှုရေးလုပ်သားများ မှ ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ထားသော လွတ်လပ်ပြီး ပါတီစွဲမဟုတ်သော သုတေသနအဖွဲ့အစည်း တစ်ခုဖြစ်သည်။ စင်တာသည် ရက္ခိုင်ပြည်ရှိ လူ့အခွင့်အရေးအခြေအနေ၊ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ အရွေ့များအပြင် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ပြင်ပမှ ရက္ခိုင်အရေးနှင့် ပတ်သက်သည့် ကိစ္စရပ်များကို တိကျသေချာစွာ သုတေသနစာတမ်းများ ထုတ်ဝေခြင်းဖြင့် ရက္ခိုင်အရေးနားလည်မှုများကို မြှင့်တင်ပေးရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ စင်တာသည် ရက္ခိုင့်အရေးနှင့်ဆက်စပ်သည့် အကြောင်းအရာများ၏ မူဝါဒအကျဉ်းချုပ်ရေးသားချက်များနှင့်အတူ လစဉ်အစီရင်ခံစာများကို ၎င်း၏ဝဘ်ဆိုဒ်နှင့် အမျိုးမျိုးသော စာစောင်များမှတဆင့် ထုတ်ဝေပါသည်။

© ၂၀၂၆ အာရက္ခပြည်။

ဆက်သွယ်ရန် – info@arakanstudies.org၊ www.arakanstudies.org